

**STRATEGIA WYRÓWNYWANIA SZANS
EDUKACYJNYCH
W GMINIE KĘTRZYN
NA LATA 2009 - 2015**

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	s.3
I OPIS STOSOWANEJ METODY.....	s.4
II INWENTARYZACJA ZASOBÓW GMINY W KONTEKSCIE WYRÓWNYWANIA SZANS EDUKACYJNYCH.....	s.6
III WYNIKI ANALIZY SWOT.....	s.8
IV ANALIZA PROBLEMÓW.....	s.10
V ANALIZA CELÓW.....	s.12
VI PROGRAMY.....	s. 13
VII WDROŻENIE STRATEGII.....	s.18
VIII ZAŁĄCZNIKI	

WSTĘP

Niniejszy dokument Strategia Wyrównywania Szans Edukacyjnych w Gminie Kętrzyn został opracowany z inicjatywy Wójta Gminy i Stowarzyszenia Oświatowo-Kulturalnego Gminy Kętrzyn, z udziałem moderatora zewnętrznego z Fundacji Rozwoju Dzieci im. J. A. Komeńskiego, w ramach wsparcia udzielonego przez Islandię, Lichtenstein i Norwegię poprzez dofinansowanie ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego, a także ze środków budżetu Rzeczypospolitej Polskiej w ramach Funduszu dla Organizacji Pozarządowych Norweskich

Głębokie zmiany społeczne, które rozpoczęły się w Polsce w 1989r., przyniosły, między innymi, decentralizację systemu zarządzania. Samorządy terytorialne przejęły wiele zadań, na które mają bezpośredni wpływ w środowisku lokalnym. Zgodnie z art. 7 **ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym** (tekst jednolity: Dz. U. 2001 Nr 142 poz. 1591 z późniejszymi zmianami) do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, między innymi zadania własne obejmują sprawy edukacji publicznej. Gminna Strategia Wyrównywania Szans Edukacyjnych to plan długofalowego działania władz gminy Kętrzyn oraz lokalnych instytucji i organizacji, uwzględniający zewnętrzne i wewnętrzne uwarunkowania, którego celem jest realizacja potrzeb i aspiracji lokalnej społeczności, w oparciu o realnie oszacowane, istniejące i potencjalne siły i środki, pozostające w dyspozycji Gminy.

Gminna Strategia Wyrównywania Szans Edukacyjnych stanowi jedną z podstaw do prowadzenia racjonalnej polityki społecznej, a także wyznacza zadania podmiotom odpowiedzialnym za tworzenie infrastruktury (władze gminy), jakość formalnej edukacji (placówki oświatowe) oraz edukacji nieformalnej opartej na budowaniu więzi społecznych i wzmacnianiu aktywności lokalnej (organizacje pozarządowe). Zadania w obszarze edukacji są obszerne i bardzo kosztowne, pochłaniają w gminie od wielu lat znaczące środki budżetowe. Optymalizacji działań edukacyjnych służy poszerzenie współpracy partnerów lokalnych (szkół, przedszkoli, organizacji pozarządowych, ośrodka pomocy społecznej, ośrodka kultury, świetlic, bibliotek, parafii i in.). Planowanie działań edukacyjnych powinno przebiegać z uwzględnieniem możliwości finansowych gminy oraz w zgodzie z innymi planami strategicznymi, skierowanymi na zaspokajanie potrzeb społeczności lokalnej: Strategią Rozwoju Gminy, Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych, Polityką Oświatową Samorządu Terytorialnego, wypracowanymi programami wychowawczymi i profilaktycznymi placówek oświatowych i in.

Gminna Strategia Wyrównywania Szans Edukacyjnych zakłada realizację sformułowanych celów strategicznych w sześcioletnim horyzoncie czasowym, poprzez wdrożenie przyporządkowanych celom szczegółowym konkretnych programów działań. Realizacja Strategii, zakłada korzystanie ze środków publicznych wewnętrznych i zewnętrznych, w tym z dostępnych środków Unii Europejskiej.

Strategia nie jest dokumentem „zamkniętym”, należy przyjąć, że mogą pojawić się czynniki wewnętrzne i zewnętrzne w istotny sposób wpływające na założenia strategii. Dlatego proces realizacji strategii powinien mieć charakter dynamicznej ciągłości, uwzględniającej możliwe zmiany uwarunkowań, w celu ewentualnej korekty planów.

Zdefiniowaniu i analizie najistotniejszych obszarów wymagających wyrównywania szans edukacyjnych oraz ustaleniu celów, będących odpowiedzią na istniejące problemy, towarzyszy w strategii **wyznaczenie mierników**, dzięki którym możliwy jest bieżący monitoring realizacji oraz bilans końcowy.

Strategia wyrównywania szans edukacyjnych na terenie gminy składa się z następujących elementów:

- analiza stanu zastanego,
- określenie silnych i słabych stron edukacji w gminie, szans i zagrożeń,
- zdefiniowanie problemów,
- określenie celów strategicznych,
- określenie celów operacyjnych,
- przypisanie celom operacyjnym konkretnych programów wraz z miernikami,
- wyznaczenie instytucji odpowiedzialnych za realizację programów,
- określenie źródeł finansowania programów.

Realizacja strategii zakłada istnienie **zgody społecznej** co do realizacji założonych celów. Dlatego pożądanym jest aby z projektem dokumentu zapoznano się jak najwięcej mieszkańców gminy. Metodologia zastosowana przy budowaniu niniejszej strategii uwzględniała możliwie szeroki udział mieszkańców gminy poprzez: 1) zaproszenie do udziału w warsztatach liderów lokalnych i rodziców oraz przedstawicieli kluczowych instytucji i organizacji pozarządowych; 2) przeprowadzenie konsultacji społecznych po opracowaniu projektu strategii. Miało to na celu doprowadzenie do akceptacji społecznej podjętych prac i przyjętych założeń.

Strategia, w zaproponowanym kształcie, jest nie tylko wizją wyrównania szans edukacyjnych w gminie, w tym szans małych dzieci, ale i swoistym planem inwestycyjnym. Musi więc stanowić integralną część innych dokumentów niezbędnych dla planowego rozwoju gminy: Strategii Rozwoju Gminy, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego oraz Wieloletniego Planu Inwestycyjnego.

Posiadanie Gminnej Strategii Wyrównywania Szans Edukacyjnych stanowi ważną pomoc w zakresie ubiegania się o środki zewnętrzne. Gmina może wykazać w czytelny sposób istnienie struktury logicznej rozwiązania istniejących problemów oraz wykluczenie bieżących uwarunkowań politycznych, gospodarczych czy związanych z kadencyjnością władz gminnych. Niniejsza Strategia Wyrównywania Szans Edukacyjnych jest koherentna ze strategią rozwoju powiatu kętrzyńskiego i województwa warmińsko-mazurskiego oraz uwzględnia priorytety bieżących i planowanych programów wsparcia rozwoju lokalnego.

I. OPIS STOSOWANEJ METODY

1. Informacje wstępne

Wypracowanie podstaw Gminnej Strategii Wyrównywania Szans Edukacyjnych odbywało się podczas spotkań warsztatowych z przedstawicielami różnych grup mieszkańców.

W czasie spotkań została przeprowadzona analiza silnych i mocnych stron edukacji w gminie, w tym edukacji małych dzieci, oraz szans i zagrożeń zewnętrznych (tzw. analiza SWOT), jak również sprecyzowano cele **strategiczne** i operacyjne.

2. Podstawowe informacje o metodzie SWOT

Analiza SWOT została wykorzystana jako kompleksowa metoda służąca do badania otoczenia edukacji w gminie, w tym edukacji małych dzieci, oraz określenia wewnętrznych zależności w tym obszarze. Analiza SWOT jest oparta na prostym schemacie klasyfikacji: wszystkie czynniki mające wpływ na bieżącą i przyszłą sytuację edukacji, w tym edukacji małych dzieci, dzieli się na;

- zewnętrzne w stosunku do edukacji, w tym edukacji małych dzieci i mające charakter uwarunkowań wewnętrznych,
- wywierające negatywny wpływ na edukację, w tym edukację małych dzieci i mające wpływ pozytywny.

Ze skrzyżowania przedstawionych podziałów powstają cztery kategorie czynników:

- zewnętrzne pozytywne – szanse,
- zewnętrzne negatywne – zagrożenia,
- wewnętrzne pozytywne – mocne strony,
- wewnętrzne negatywne – słabe strony.

Analiza SWOT polega na zidentyfikowaniu wymienionych czterech grup czynników, opisanie ich wpływu na rozwój edukacji w gminie, w tym edukacji małych dzieci, a także możliwości osłabiania lub wzmacniania siły ich oddziaływania. Zderzenie ze sobą szans i zagrożeń z mocnymi i słabymi stronami gminnej edukacji pozwala na określenie jej pozycji strategicznej, a także może być źródłem ciekawych rozwiązań.

W przeprowadzonej analizie SWOT została dokonana identyfikacja *czynników kluczowych*, które mogą mieć decydujący wpływ na przyszłość edukacji w gminie, w tym edukacji małych dzieci.

3. Podstawowe informacje o metodzie ZOPP (planowanie ukierunkowane na cel)

Istotą metody planowania ukierunkowanego na cel jest założenie, że informacje i wiedza potrzebna do wypracowania Gminnej Strategii Wyrównywania Szans Edukacyjnych istnieje, ale poszczególne jej elementy są nieuporządkowane i rozproszone w różnych instytucjach i organizacjach.

Lokalni liderzy

Merytoryczną rolę w wypracowaniu Gminnej Strategii Wyrównywania Szans Edukacyjnych odegrali lokalni liderzy, włączeni do zespołu planującego na podstawie posiadanego doświadczenia, wiedzy i reprezentatywności.

Osoba i rola moderatora

Moderatorem spotkań, kierującym pracami zespołów w trakcie warsztatów, był przedstawiciel Fundacji Rozwoju Dzieci im. J. A. Komeńskiego. Rola moderatora polegała na kierowaniu dyskusją, porządkowaniu wypowiedzi, utrwalaniu wyników dyskusji.

Główne zasady metody ZOPP

Podstawową formą dyskusji podczas trwania spotkań warsztatowych z przedstawicielami mieszkańców było planowanie w grupie. Ważny był zatem odpowiedni wybór faktycznych liderów, będących reprezentantami istotnych dla gminy środowisk.

Etapy w procesie planowania

Analiza problemów składała się z następujących elementów:

- ustalenie problemów podstawowych dla wyrównywania szans edukacyjnych w gminie, w tym edukacji małych dzieci,
- przeanalizowanie przyczyn i skutków tych problemów.

Analiza celów powstała na bazie hierarchii problemów (opis stanu po rozwiązaniu problemów).

Planowanie programów (działań prowadzących do osiągnięcia przyjętych celów) obejmowało:

- opracowanie szkicu działań,
- sformułowanie najważniejszych założeń dotyczących sposobu działania,

- określenie mierników realizacji,
- określenie osób bądź instytucji odpowiedzialnych za realizację.

II. INWENTARYZACJA ZASOBÓW GMINY W KONTEKSCIE WYRÓWNYWANIA SZANS EDUKACYJNYCH

Dane demograficzne

Gmina Kętrzyn liczy 8148 mieszkańców, w tym 2324 dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat.

Tabela 1 Liczba dzieci i młodzieży w gminie Kętrzyn wg kategorii wiekowych (na 31 XII 2008)

Kategoria wiekowa	Liczba osób
wiek 0-3	377
wiek 3-6	373
wiek 6-18	1574

Źródło; Dane Urzędu Gminy Kętrzyn

Do placówek oświatowych na terenie gminy Kętrzyn uczęszcza ogółem 1155 dzieci. 268 dzieci w wieku 0-5 lat nie korzysta z edukacji przedszkolnej.

Tabela 2 Dzieci i młodzież w placówkach oświatowych gminy Kętrzyn (rok szkolny 2008/2009)

Typ placówki	Liczba placówek w gminie	Lokalizacja	Liczba uczęszczających
przedszkole	1	Karolewo	25
ośrodki przedszkolne	3	Wilkowo, Nakomiady, Biedaszki	80
szkoły podstawowe (z oddziałami „0”)	4	Wilkowo, Nakomiady Biedaszki, Kruszewiec	468
gimnazja	2	Wilkowo, Karolewo	314

Źródło; Dane Urzędu Gminy Kętrzyn

W roku szkolnym 2008/2009 71 dzieci 6-letnich rozpoczęło edukację w klasach 0, a 100 dzieci 13-letnich rozpoczęło naukę na poziomie gimnazjum.

Tabela 3 Liczba dzieci 6-letnich w gminie Kętrzyn w oddziałach „0” (rok szkolny 2008/ 2009)

Miejscowość	Liczba dzieci 6-letnich (rocznik 2003)
Wilkowo	11
Nakomiady	8
Biedaszki	20
Kruszewiec	32

Źródło; Dane Urzędu Gminy Kętrzyn

Tabela 4 Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjum (rok szkolny 2008/2009)

Nazwa szkoły	Liczba uczniów
ZS Wilkowo	141
SP Nakomiady	60
SP Biedaszki	111
SP Kruszewiec	142
Gminne Gimnazjum w Karolewie	259

Źródło; Dane Urzędu Gminy Kętrzyn

Rejonizacja szkół w gminie Kętrzyn

W szkołach uczą się dzieci i młodzież z miejscowości rozproszonych na terenie gminy.

Tabela 5 Wykaz miejscowości w rejonach poszczególnych szkół w gminie Kętrzyn

Nazwa szkoły	Charakterystyka rejonu	
	Nazwy miejscowości	Liczba miejscowości
ZS Wilkowo	Wilkowo, Łazdoje, Pręgowo, Henrykowi, Stadniki, Stachowizna	6
SP Nakomiady	Nakomiady, Koczarki, Langanki, Godzikowo, Poganowo, Przeczniak,	12

	Salpik, Poganówko, Zalesie Kętrzyńskie, Bałowo, Sekstyny, Ugiertowo	
SP Biedaszki	Biedaszki Małe, Biedaczki, Filipówka, Grabno, Nowy Młyn, Porębek, Marszewo, Gromki, Gnatowo, Gnatowi kol., Smokowo, Trzy Lipy, Gałwuny, Jeżewo, Kaskajmy, Olchowo, Borki, Katkajmy, Ostry Róg, Bałtrucie, Działki, Banaszki, Nowy Mikielnik, Linkowo, Kotkowo, Owczarki	26
SP Kruszewiec	Czerniki, Wopławki, Rybniki, Góry, Gierłoż, Kruszewiec, Karolewo, Kwiedzina, cegielnia, Owczarnia, Pożarki, Martiany, Osewo, Nowa Różanka, Stara Różanka, Dąbrowa, Wymianki, Parcz, Mażany, Jankowo, Suchodoły, Gryzarki, Strzyże	23
SP nr 3 w Kętrzynie	Nowa Wieś Kętrzyńska, Sławkowo, Wólka, Windykujmy, Wajsznory, Brzeźnica, Nowa Wieś Mała, Muławki, Jurki, Wymiary, Muławski Dwór, Wilamowo	12

Źródło; Dane Urzędu Gminy Kętrzyn

Dowozy do szkół

Stan dróg gminnych na wielu odcinkach utrudnia dojazd do szkół.

Tabela 6 Liczba uczniów dowożonych do szkół podstawowych i gminnego gimnazjum (rok szkolny 2008/2009)

Nazwa szkoły	Liczba uczniów
ZS Wilkowo	94
SP Nakomiady	60
SP Biedaszki	91
SP Kruszewiec	132
Gminne Gimnazjum	229

Źródło; Dane Urzędu Gminy Kętrzyn

Tabela 7 Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach dochodzących do drogi (rok szkolny 2008/2009)

Nazwa szkoły	Liczba uczniów
ZS Wilkowo	47
SP Nakomiady	6
SP Biedaszki	20
SP Kruszewiec	10
Gminne Gimnazjum	30

Źródło; Dane Urzędu Gminy Kętrzyn

Finansowanie oświaty w gminie

Znaczny udział wydatków w budżecie gminy Kętrzyn stanowią pozycje związane z edukacją.

Tabela 8 Struktura budżetu gminy Kętrzyn na rok 2008.

Budżet gminy Kętrzyn 2008	
Dochody ogółem	23726753,80
Wydatki ogółem	23949583,62

Źródło; Dane Urzędu Gminy Kętrzyn

Tabela 9 Struktura wydatków na oświatę w gminie Kętrzyn (budżet gminy na rok 2008)

Kategoria	Kwota
subwencja oświatowa	4854406,00
dowóz dzieci	280803,04
inwestycje w oświacie (budowa sali sportowej w Gimnazjum Gminnym i jej wyposażenie)	3492406,38
wydatki na szkoły podstawowe	3417227,63
wydatki na Gimnazjum Gminne w Karolowie i Gimnazjum w Wilkowie	1897119,76
wydatki na funkcjonowanie oddziałów 0	280803,04
dotacje do przedszkoli niepublicznych, w tym	268665,06
- Karolewo	72754,28
-gmina Mrągowo i miasto Kętrzyn (dotacje do dzieci z gminy Kętrzyn)	195910,78
dokształcanie i doskonalenie nauczycieli	15030,70
Pozostała działalność (w tym wydatki związane z refundacją kształcenia pracowników młodocianych	38947
Odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych nauczycieli- emerytów i rencistów	49257,48

Infrastruktura społeczna

Na terenie gminy Kętrzyn funkcjonują parafie rzymsko-katolickie przy kościołach w Nakomiadach, Wilkowie, Karolowie, Kętrzynie (św. Jacka i św. Jerzego), Radziejach, Sterławkach Wielkich, parafia ewangelicko-augsburska w Kętrzynie (Kaplica w Koczarkach), parafia ukraińsko-bizantyjska w Kętrzynie, parafia prawosławna w Kętrzynie, zbór kościoła zielonoświątkowego, zbór baptystów i zbór świadków Jehowy, zbór Wiary Ewangelijnej. Działają Stowarzyszenie Oświatowo- Kulturalne Gminy Kętrzyn, Stowarzyszenie Edukacja Rozwój Aktywność „ERA”, Stowarzyszenie GNIAZDO z siedzibą w Warszawie prowadzące świetlicę w Sławkowie, Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział w Kętrzynie, Wopławskie Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej „Integracja”, Związek Emerytów i Rencistów Koło w Karolowie, Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec w Kętrzynie, Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej Szczep w Karolowie, Ochotnicza Straż Pożarna w Karolowie i Wilkowie, Oddział Akcji Katolickiej przy Parafii św. Jerzego w Kętrzynie, Koło Kobiet Wiejskich w Nakomiadach, Komitet Wiejski Utworzenia Świetlicy w Pożarkach, Społeczny Komitet Budowy Wodociągów i Kanalizacji w Cegielni, Mazurskie Stowarzyszenie na Recz osób Niepełnosprawnych w Kętrzynie prowadzące Warsztaty Terapii Zajęciowej, Aeroklub Krainy Mazur Lotnisko Wilamowo

Produkcja, usługi

Na terenie gminy działają POL –MOT Tour, MEW i Piekarnia Mistrza Jana w Biedaszakch Małych, BUDMAT – Wytwórnia Materiałów Budowlanych w Wilkowie, Pracownia Rzemiosła Artystycznego Stolarstwo Meblowe i Pracownia Autorska Stankiewicz, PAKFOL, DABO B. Wójcik w Kruszewcu, MEW w Niewodniku, Stachowiźnie, Wilkowie, Pręgowie i Cegielni, FOLFLEX w Gnatowie, Wyrób Nagrobków w Małej Wsi, SOBCAR – Ośrodek Szkolenia Kierowców w Smokowie, Muzeum Mazurskie w Owczarni, 2 manufaktury ceramiczne, 5 warsztatów samochodowych, 1 szrot, 9 gospodarstw agroturystycznych, 37 gospodarstw rolnych powyżej 100 ha.

Turystyka

Gmina Kętrzyn w całości stanowi obszar atrakcyjny dla turystyki i wypoczynku. Znajdują się tu kompleksy leśne z gamą różnorodnych gatunków roślin i zwierząt, Równie znaczącym walorem, sprzyjającym rozwojowi turystyki, są czyste jeziora: Iławki, Mój, Wersminia, Siercze, Kwiedzińskie. Przez teren gminy przebiegają turystyczne trasy rowerowe, wyznaczone na lokalnych ścieżkach i drogach gminnych o małym natężeniu ruchu kołowego, które są czynnikiem wspierającym rozwój turystyki wędrowniczej (trasa o znaczeniu regionalnym Lidzbark Warmiński-Reszel- Święta Lipka-Kętrzyn-Giżycko, trasy „Do kwatery Hitlera” i im. Zofii Licharowej, osiem tras prezentujących dziedzictwo kulturowe okolic Kętrzyna - archeologię, kościoły, pałace, dwory i dawne cmentarze przygotowanych przez Muzeum w Kętrzynie). Na obszarze gminy największym ośrodkiem koncentracji funkcji turystycznych jest wojenna kwatera Adolfa Hitlera, zwana Wilczym Szańcem w Gierłozie. W Owczarni znajduje się Muzeum Mazurskie (w chałupie z XIX wieku prezentowana jest kultura mazurska). Na lotnisku w Wilamowie odbywają się szkolenia lotnicze, loty widokowe oraz imprezy lotnicze (festyny i jarmarki)

III. WYNIKI ANALIZY SWOT

Wstępna wersja analizy SWOT została opracowana przez zespół specjalistów na podstawie analizy istniejących dokumentów opisujących strategię rozwoju gminy, dokumentów i opracowań opisujących zasoby gminy w kontekście edukacji, w tym edukacji małych dzieci oraz założenia programów wspierających edukację na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i

UE. Wersja końcowa analizy SWOT powstała w ramach spotkań dyskusyjnych z przedstawicielami różnych środowisk gminy:

<p>SILNE STRONY GMINNEJ EDUKACJI (FORMALNEJ, NIEFORMALNEJ)</p> <ul style="list-style-type: none"> - świetlice środowiskowe - ośrodki przedszkolne - organizujące się grupy zabawowe - Klub Integracji Społecznej - osoby chętne do pracy na rzecz środowiska - liczne stowarzyszenia i grupy nieformalne działające na terenie gminy - osoby z umiejętnościami pozyskiwania środków na projekty społeczne - realizacja projektów dofinansowywanych ze środków UE <ul style="list-style-type: none"> - szkoły wiejskie przejmujące funkcje centrów kultury - dobre relacje szkoła – samorząd – środowisko - szeroka oferta imprez sportowych - 80% uczniów objętych jest pomocą finansowo-materialną - zagospodarowanie wolnego czasu dla dzieci i młodzieży w okresie ferii i wakacji - dobra współpraca szkół/przedszkoli z policją, sądem, ośrodkami pomocy społecznej, ochotniczą strażą pożarną - niskie zagrożenie przestępczością - dobrze rozwinięty obieg informacji (wyposażenie placówek w komputery z dostępem do Internetu) - walory krajoznawcze i historyczne (Wilczy Szaniec i in.) - duża oferta edukacji pozalekcyjnej (w 2008/9 w szkołach działa 31 kółek pozalekcyjnych, w których uczestniczy 1461 uczniów) - aktywność sportowa młodzieży <ul style="list-style-type: none"> - wzrost przychodów mieszkańców w sezonie turystycznym 	<p>SŁABE STRONY GMINNEJ EDUKACJI (FORMALNEJ, NIEFORMALNEJ)</p> <ul style="list-style-type: none"> - słaba współpraca rodziców w rozwiązywaniu problemów nieletnich (bierność rodziców we współpracy z instytucjami) - niski stopień integracji międzypokoleniowej i kultywowania tradycji - dysfunkcje w rodzinie <ul style="list-style-type: none"> - liczne przypadki niedostosowania do obowiązujących norm prawnych dorosłych i małoletnich - niski poziom wykształcenia dorosłych mieszkańców gminy - niska świadomość wychowawcza rodziców (dziedziczenie złych nawyków wychowawczych i edukacyjnych) - niski standard materialny życia rodzin - słabo rozwinięta lokalna przedsiębiorczość - słabo rozwinięta świadomość zdrowotna mieszkańców - zbyt mała liczba przedszkoli działających na terenie gminy - zbyt mała oferta zajęć dla dzieci w wieku przedszkolnym - słabo rozwinięta komunikacja autobusowa - rozproszenie miejscowości utrudniające dojazd <ul style="list-style-type: none"> - niskie umiejętności mieszkańców organizowania sobie i dzieciom dojazdu - niewystarczający dostęp do mediów na wsi (internet, telewizja kablowa) - niewystarczająca liczba miejsc pracy w gminie <ul style="list-style-type: none"> - mała dostępność kursów doskonalących i kwalifikacyjnych - niska aktywność społeczna dużych grup mieszkańców, głównie środowisk popegeerowskich <ul style="list-style-type: none"> - zbyt mała liczba bibliotek, czytelni - niska świadomość obywatelska - zbyt niskie nakłady na edukację pozaszkolną - niewystarczające możliwości finansowe gminy w stosunku do potrzeb edukacyjnych
<p>SZANSE GMINNEJ EDUKACJI (FORMALNEJ, NIEFORMALNEJ)</p> <ul style="list-style-type: none"> - wydarzenia przyciągające turystów: Picnic Country, imprezy na lotnisku w Wilamowie, 	<p>ZAGROŻENIA GMINNEJ EDUKACJI (FORMALNEJ, NIEFORMALNEJ)</p> <ul style="list-style-type: none"> - położenie peryferyjne w stosunku do krajowych centrów gospodarczych

<p>złoty motoryzacyjne w Giżycku, odpusty w Św. Lipce, działalność Fundacji Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich w Giżycku</p> <ul style="list-style-type: none"> - teren gminy należy do Zielonych Płuc Polski - duże możliwości inwestycyjne na terenie gminy - potencjał w postaci siły roboczej - środki zewnętrzne (UE, Bank Światowy, prywatne fundacje grantodawcze) - rozwój dostępu do Internetu - możliwości współpracy międzynarodowej - szerokie możliwości migracji - możliwość szerszego włączania rodziców w realizację projektów społecznych - wypracowana koncepcja utworzenia Rodzinnego Domu Dziecka i pogotowia rodzinnego 	<ul style="list-style-type: none"> - niedoskonałe prawo w dziedzinie polityki społecznej (pomoc socjalna zbyt łatwo dostępna, brak przejrzystej polityki prorodzinnej) - bariery prawne (nieprecyzyjne przepisy) - kryzys ekonomiczny - wzrastające bezrobocie - polityka niesprzyjająca rozwojowi małych gospodarstw rolnych - niewystarczająco rozwinięta komunikacja publiczna - położenie przygraniczne sprzyjające przemysłowi - duża migracja i emigracja wymuszona małą liczbą ofert na lokalnym rynku pracy - zróżnicowanie kulturowe i etniczne - inwestorzy zewnętrzni unikający płacenia podatków w gminie - za mało placówek wspierających rodziny dysfunkcyjne - rodzinnych domów dziecka, pogotowia rodzinnego - wpływ mediów (telewizji, Internetu) na nasilanie się zagrożeń typu alkoholizm, narkomania, próby samobójcze, prostytutka nieletnich, dysfunkcje w rodzinach; niszczenie autorytetów;
---	--

IV. ANALIZA PROBLEMÓW

1. Informacje ogólne

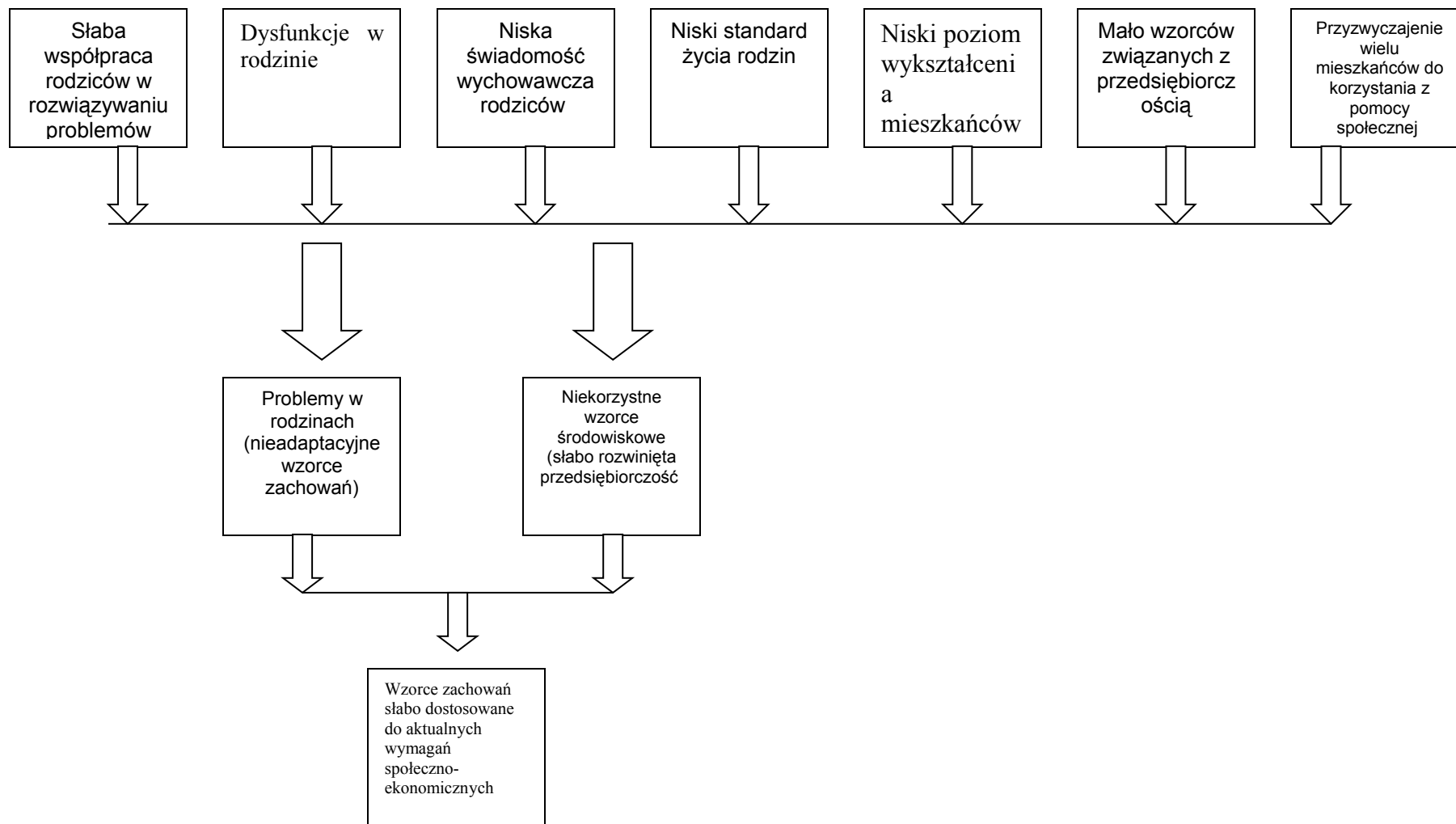
Analiza problemów jest etapem budowania strategii rozwoju edukacji, w tym edukacji małych dzieci, który ma na celu ich identyfikację. Problemy muszą dotyczyć całej gminy, winny więc posiadać charakter globalny, w ostateczności muszą dotyczyć większej czy istotnej części rozpatrywanej społeczności. Przeprowadzona w gminie analiza problemów polegała na zrealizowaniu następującego ciągu zdarzeń:

- określenie problemów występujących w danej sytuacji, na danym terenie, muszą to być problemy konkretne, istniejące „tu i teraz” zapis nie może dotyczyć problemów przyszłych, takich które mogą zdarzyć się w przyszłości,
- dokonanie analizy problemów oraz ustalenie istniejących między nimi związków przyczynowo-skutkowych,
- zobrazowanie powyższych związków przyczynowo - skutkowych przy pomocy schematu blokowego.

2. Spis zidentyfikowanych problemów

Wyniki osiągnięte podczas dokonywania analizy problemów zobrazowane są w Tabelicy 1:
Analiza problemów

TABLICA 1. ANALIZA PROBLEMÓW

V. ANALIZA CELÓW

1. Metodyka określania misji i celów strategicznych

Sporządzona uprzednio analiza SWOT i tzw. tablica problemów dały punkt wyjścia do sformułowania misji strategii wyrównywania szans edukacyjnych oraz określenia celów strategicznych umożliwiających jej osiągnięcie.

Istnieje kilka generalnych możliwości w określaniu celów strategicznych. Przy ich definiowaniu można oprzeć się na:

- atutach i szansach edukacji gminy - będą to wówczas cele możliwe do realizacji bez wymogów dużych zmian,
- słabościach i szansach gminnej edukacji - realizacja celów w tym przypadku będzie wymagała dużej mobilizacji środków i zdecydowanych działań
- atutach i zagrożeniach edukacji w gminie- cele zdefiniowane w ten sposób będą wybiórcze, ze świadomym pominięciem niektórych dziedzin działalności gdyż tego wymagać będzie możliwość ich realizacji
- słabościach i zagrożeniach edukacji w gminie - cele defensywne, wymagające skupienia się tylko na kilku modernizowanych dziedzinach.

Nakreślone cele powinny w sposób bezpośredni lub pośredni neutralizować większość problemów przedstawionych w tablicy. Należało również określić tylko kilka celów strategicznych, ponieważ zbyt duże rozdrobnienie może spowodować późniejsze problemy w realizacji.

2. Dążenie strategiczne wyrównywania szans edukacyjnych w gminie

Wizja wyrównywania szans edukacyjnych w gminie jest szerokim zbiorem pomysłów jej mieszkańców, dotyczącym jej przyszłego rozwoju. Może być sformułowana poprzez nakreślenie obrazu idealnego absolwenta formalnej i nieformalnej edukacji prowadzonej w gminie. W ramach spotkań warsztatowych wypracowano następującą wizję idealnego absolwenta gminnej edukacji formalnej i nieformalnej.

Absolwent edukacji formalnej i nieformalnej prowadzonej w gminie Kętrzyn jest dumny z miejsca zamieszkania, otwarty na zmiany, czerpie satysfakcję ze zdobywanego wykształcenia, posiada umiejętności rozwijania swoich predyspozycji i zainteresowań w sposób umożliwiający osiągnięcie niezależności ekonomicznej, potrafi nawiązywać kontakty z osobami z różnych środowisk, prowadzić zdrowy tryb życia i radzić sobie z problemami dnia codziennego.

Misja jest zwięzłym ujęciem najważniejszych założeń wizji - w formie krótkiego zapisu. Spotkania warsztatowe z przedstawicielami różnych środowisk pozwoliły na wypracowanie misji w następującym brzmieniu:

Misją strategii wyrównywania szans edukacyjnych w gminie Kętrzyn jest wykreowanie nowych wzorców zachowań dzieci, młodzieży i dorosłych lepiej dostosowanych do aktualnych uwarunkowań społecznych i ekonomicznych.

3. Główne obszary działania (cele strategiczne).

Cele strategiczne mają za zadanie wyznaczenie głównych obszarów działań, na jakich należy skupić się na przestrzeni najbliższych 6 lat, aby móc osiągnąć wyrównanie szans edukacyjnych, w tym edukacji małych dzieci. Przedstawione poniżej obszary bazują

przede wszystkim na atutach samej gminy, oraz aktualnych szansach ujętych w analizie SWOT,

Cele strategii wyrównywania szans edukacyjnych w gminie Kętrzyn

Cel I Wzmocnienie współpracy rodziców w rozwiązywaniu problemów nieletnich

Cel II Podniesienie wiedzy wychowawczej rodziców

Cel III Przeciwdziałanie dysfunkcjom w rodzinie

Cel IV Podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców gminy

Cel V Wzmocnienie lokalnej przedsiębiorczości

Uzasadnienie wyboru celu I

Wzmocnienie współpracy rodziców w rozwiązywaniu problemów nieletnich

W gminie Kętrzyn coraz większa grupa dzieci i młodzieży nie wkłada wystarczającego wysiłku w naukę szkolną, osiągając wyniki poniżej swoich możliwości, a przy tym niechętnie lub niesystematycznie korzysta z zajęć dodatkowych organizowanych w gminie. Dodatkowe zajęcia rozwijające uzdolnienia i zainteresowania dzieci i młodzieży stanowią też ważny element profilaktyki prowadzonej w gminie, dając alternatywę dla spędzania wolnego czasu w sposób bezpieczny, któremu nie towarzyszy korzystanie z używek. Zwiększenie umiejętności zdrowego i aktywnego spędzania wolnego czasu oraz dbania o swoje bezpieczeństwo jest niezbędne, ponieważ w ostatnim czasie nauczyciele i policja obserwują wzrost liczby zachowań agresywnych wśród dzieci i młodzieży oraz coraz wcześniejsze sięganie po papierosy i alkohol. Przekonanie rodziców o ważności współpracy w zakresie organizowania różnych form wspólnego spędzania czasu stanowi kwestię kluczową w strategii wyrównywania szans edukacyjnych.

Uzasadnienie wyboru celu II

Podniesienie wiedzy wychowawczej rodziców

Zmieniające się kulturowo-społeczne i ekonomiczne warunki życia, wpływ mediów (telewizja, Internet) powoduje, że znaczna część rodziców czuje się niepewnie w swojej roli opiekunów i wychowawców. Stąd konieczność stworzenia rodzicom możliwości przedyskutowania obaw i/lub problemów, których doświadczają, oraz skorzystania z profesjonalnego doradztwa.

Uzasadnienie wyboru celu III

Przeciwdziałanie dysfunkcjom w rodzinie

Znaczna część dzieci wychowuje się w rodzinach dotkniętych problemem ubóstwa, alkoholizmu, przemocy. Wielu rodziców nie radzi sobie z problemami dnia codziennego. Rodziny z dziećmi niepełnosprawnymi mają utrudniony dostęp do pomocy i doradztwa specjalistycznego. Szersza pomoc dla tej grupy rodziców bezpośrednio przekłada się na stworzenie lepszego środowiska wychowawczego wspierającego rozwój dzieci i młodzieży będącej na starcie w gorszym położeniu.

Uzasadnienie wyboru celu IV

Podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców gminy

Wspólne uczestniczenie w działaniach edukacyjnych dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców gminy wzmacnia poczucie więzi młodego pokolenia ze społecznością lokalną. Silną stroną gminy jest tradycja edukacji opartej o sport i stosunkowo licznie działające organizacje pozarządowe. Wykorzystanie tych zasobów w procesie edukacji może zwiększyć

poczucie dumy dzieci, młodzieży i dorosłych z miejsca pochodzenia. Współpraca różnych podmiotów pozwoli lepiej wykorzystać te zasoby.

Uzasadnienie wyboru celu V

Wzmocnienie lokalnej przedsiębiorczości

Wymagania rynku rosną, klienci poszukują dobrze wykształconych fachowców. Stąd konieczność lepszego dostosowania edukacji szkolnej i pozaszkolnej do indywidualnych predyspozycji i zainteresowań mieszkańców gminy w sposób uwzględniający potrzeby lokalnego i zewnętrznego rynku.

4. Cele operacyjne

Każdemu z celów strategicznych przyporządkowanych jest kilka celów operacyjnych (krótkoterminowych). Są one określone w ten sposób, aby ich realizacja przyczyniała się w sposób bezpośredni lub pośredni do osiągnięcia celu głównego (strategicznego). Może się zdarzyć, że analogiczne lub bardzo zbliżone cele operacyjne będą służyć realizacji różnych celów strategicznych - nie jest to żaden błąd w założeniach, należy raczej przyjąć za oczywiste nakładanie się obszarów działań i niemożliwość ich ścisłego rozgraniczania. Cele operacyjne mogą zostać uszeregowane w tabelach - odpowiadającym założonym celom strategicznym. Propozycje celów operacyjnych mogą zostać przedstawione na spotkaniach dyskusyjnych z mieszkańcami, gdzie następuje omówienie i ostateczny wybór.

Cel strategiczny I Wzmocnienie współpracy rodziców w rozwiązywaniu problemów nieletnich

Cele operacyjne

- 1.Wzmocnienie współpracy rodziców w zakresie wspierania wczesnego rozwoju dzieci.
- 2.Upowszechnienie wzorców wspólnego spędzania czasu dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców gminy.

Cel strategiczny II Podniesienie wiedzy wychowawczej rodziców

Cele operacyjne:

- 1.Zorganizowanie punktów doradztwa wychowawczego.
- 2.Zorganizowanie grupowych form wsparcia wychowawczego dla rodziców

Cel strategiczny III Przeciwdziałanie dysfunkcjom w rodzinie

Cele operacyjne:

1. Poszerzenie wsparcia terapeutycznego.
2. Wzmocnienie działań profilaktycznych.
3. Aktywizacja społeczno-zawodowa

Cel strategiczny IV Podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców gminy

Cele operacyjne:

- 1.Wzmocnienie kompetencji kluczowych
2. Promowanie kształcenia ustawicznego.

Cel strategiczny V Wzmocnienie lokalnej przedsiębiorczości

Cele operacyjne:

- 1.Inicjowanie przedsiębiorczości w sektorze usług edukacyjnych.
2. Wsparcie dla przedsiębiorców.